

Cofinanțat prin
programul Erasmus+
al Uniunii Europene

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă
"PAUL POPESCU NEVEANU"
Timișoara, str. Titu Maiorescu 2-6

**IVĂNESCU MARCU MOHAN
GABRIELA GRAȚIELA CRĂCIUNIȚA**

**INCLUZIUNE, MOBILITATE ȘI
IDENTITATE EUROPEANĂ
- *GHID METODOLOGIC* -**

ISBN 978-973-0-42299-3

TIMIȘOARA, 2025

**IVĂNESCU MARCU MOHAN
GABRIELA GRAȚIELA CRĂCIUNIȚA**

**INCLUZIUNE, MOBILITATE ȘI
IDENTITATE EUROPEANĂ
- *GHID METODOLOGIC* -**

**TIMIȘOARA
2025**

Cofinanțat prin
programul Erasmus+
al Uniunii Europene

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă
"PAUL POPESCU NEVEANU"
Timișoara, str. Titu Maiorescu 2-6

**JOB SHADOW DESFĂȘURAT LA
ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA
OSTRAVA
REPUBLICA CEHĂ**

**ACREDITARE ERASMUS +
Nr. 2022-1-RO01-KA120-SCH-000111510**

Proiect Nr. 2024-1-RO01-KA121-SCH-000216209

Conținutul prezentului material reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorilor, iar Agenția Națională și Comisia Europeană nu sunt responsabile pentru modul în care va fi folosit conținutul informației.

Cuprins

1. Introducere.....	2
2. Obiectivele mobilității	3
3. Metodologia experienței de tip Job Shadowing.....	6
Ziua 1 – Descoperirea școlii gazdă și familiarizarea cu sistemul educațional local	6
Ziua 2 – Activități interactive și interdisciplinare	9
Ziua 3 – Educație creativă.....	10
Ziua 4 – Adaptare, incluziune și abordări moderne	11
Ziua 5 – Activități extrașcolare	13
4. Competențe dezvoltate.....	16
5. Exemple de bune practici aplicate în școala noastră	18
6. Impactul experienței	51
7. Strategii de diseminare și multiplicare	52
8. Experiența și dezvoltarea culturală	54
9. Bibliografie.....	59

1. Introducere

Prezentul ghid metodologic a fost elaborat ca urmare a participării la activitatea de mobilitate de tip Job-shadowing desfășurată la Základní škola a Mateřská škola din Ostrava, în Republica Cehă, în perioada 24–28 martie 2025. Această mobilitate a avut loc în cadrul proiectului Erasmus+ nr. 2024-1-RO01-KA121-SCH-000216209, parte integrantă a anului II al Acreditării Erasmus nr. 2022-1-RO01-KA120-SCH-000111510. Scopul principal al participării a fost observarea și analiza unor bune practici educaționale aplicate în școli speciale, cu intenția de a identifica și adapta acele elemente care pot îmbunătăți calitatea procesului instructiv-educativ în școlile din România.

Necesitatea elaborării acestui ghid pornește din convingerea că învățarea continuă și deschiderea către inovație sunt esențiale pentru dezvoltarea profesională a cadrelor didactice și, implicit, pentru creșterea calității actului educațional. Informațiile și observațiile culese în cadrul mobilității reflectă un model educațional centrat pe elev, în care individualizarea învățării, utilizarea tehnologiilor moderne, abordarea interdisciplinară și lucrul în echipe multidisciplinare reprezintă practici curente. Astfel, ghidul își propune să valorifice experiența internațională printr-o adaptare contextualizată la specificul învățământului românesc.

Publicul-țintă al acestui ghid îl constituie în primul rând cadrele didactice care activează în învățământul special și special integrat, dar și profesorii din învățământul de masă incluziv, precum și membrii comisiilor metodice și factorii de decizie interesați de modernizarea strategiilor educaționale. Ghidul își propune să sprijine acești profesioniști prin oferirea unor resurse practice, modele de intervenție pedagogică și instrumente de lucru adaptate diversității nevoilor elevilor, în vederea creării unui mediu educațional incluziv, echitabil și stimulat.

Prin această lucrare, ne dorim să contribuim la promovarea unei educații de calitate, centrate pe nevoile și potențialul fiecărui copil, susținută de practici pedagogice moderne, validate în contexte internaționale, dar adaptate specificului socio-cultural și instituțional al comunităților educaționale din România.

2. Obiectivele mobilității

Într-o lume educațională în continuă schimbare, în care accentul se pune tot mai mult pe incluziune, inovație și adaptabilitate, cadrele didactice sunt chemate să se dezvolte profesional și să exploreze noi perspective pedagogice. Mobilitățile internaționale Erasmus+ reprezintă una dintre cele mai valoroase oportunități de formare pentru profesori, oferind acces direct la experiențe educaționale din alte sisteme europene.

În acest context, mobilitatea de tip job-shadowing organizată în perioada 24–28 martie 2025 la Základní škola a Mateřská škola din Ostrava, Republica Cehă, a avut ca scop principal îmbunătățirea calității actului didactic prin schimb de bune practici și observarea directă a metodelor inovatoare utilizate în învățământul ceh.

Școala gazdă este recunoscută la nivel național pentru implementarea unui model educațional modern, în care tehnologia este integrată organic în procesul de predare, iar elevul este plasat în centrul întregii activități didactice. Printr-o îmbinare echilibrată între disciplinele tradiționale, activitățile extracurriculare și proiectele interdisciplinare, această instituție oferă un cadru ideal pentru observarea unor practici educaționale eficiente, aplicabile în diverse contexte școlare.

Această mobilitate nu este doar o experiență de învățare individuală, ci o componentă strategică a procesului de internaționalizare a școlii de origine. Ea reflectă angajamentul instituției pentru modernizarea predării, creșterea calității educației oferite elevilor și alinierea la tendințele europene actuale în domeniul educației. În calitate de participanți la mobilitate, am avut ocazia să observăm, să analizăm și să reflectăm asupra unor metode de predare inovatoare, strategiilor de gestionare a clasei și modelelor eficiente de integrare a tehnologiei, cu scopul de a transfera aceste bune practici în activitatea noastră didactică din România.

Mobilitatea de tip job-shadowing organizată în Ostrava urmărește nu doar observarea unor lecții sau practici didactice, ci o transformare profundă a perspectivei pedagogice a participanților. Într-un sistem educațional în care elevii au nevoi tot mai diverse, iar predarea devine tot mai complexă, profesorii au nevoie de instrumente moderne, abordări diferențiate și competențe transversale care să le permită să fie eficienți și relevanți în fața fiecărei generații de elevi.

Astfel, mobilitatea a avut ca obiective principale:

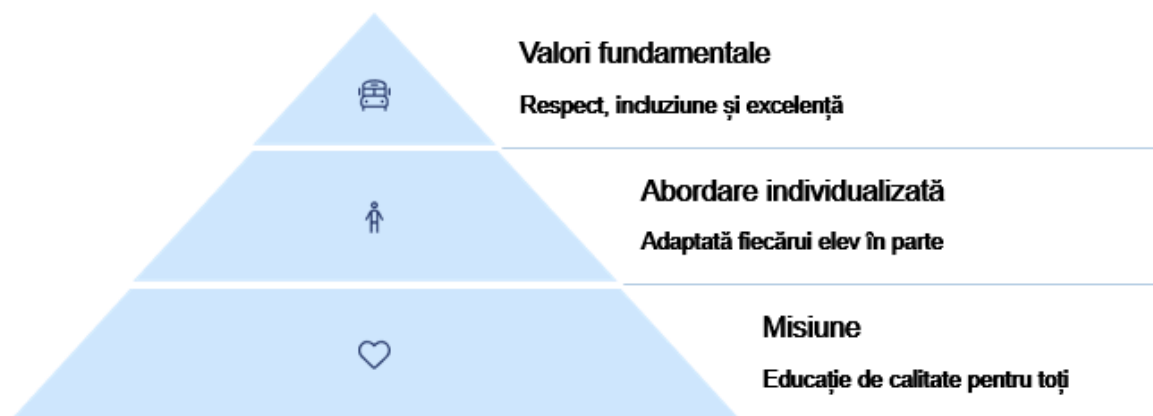

- Identificarea și învățarea unor metode didactice inovatoare aplicate în sistemul educațional ceh, cu accent pe implicarea activă a elevilor și pe adaptarea predării la nevoile individuale ale acestora;
- Dezvoltarea capacității de a aplica predarea diferențiată, prin observarea modului în care profesorii cehi personalizează procesul instructiv-educativ pentru elevi cu stiluri și ritmuri de învățare variate;
- Însușirea unor strategii moderne de evaluare – atât formative, cât și sumative – menite să stimuleze învățarea reflexivă și responsabilitatea elevilor;
- Explorarea modului în care tehnologia educațională este integrată în activitățile didactice, în sprijinul învățării interactive, colaborative și creative;
- Înțelegerea managementului de clasă într-un context intercultural, cu focus pe crearea unui climat școlar pozitiv, incluziv și motivant;
- Consolidarea competențelor interculturale și de comunicare, prin interacțiunea directă cu profesori, elevi și manageri educaționali dintr-o altă cultură școlară europeană.

Aceste obiective se înscriu în direcția generală de dezvoltare strategică a școlii, contribuind la profesionalizarea resursei umane, la creșterea calității procesului educațional și la deschiderea spre inovație și colaborare internațională.

Alegerea școlii partenere din Ostrava nu este întâmplătoare, ci rezultatul unui proces de selecție atent, fundamentat pe nevoile de formare ale cadrelor didactice din instituția solicitantă și pe obiectivele strategice ale proiectului Erasmus+.

Základní škola a Mateřská škola este o instituție recunoscută pentru excelența sa în aplicarea unor metode pedagogice moderne, în special în ceea ce privește învățarea centrată pe elev, utilizarea resurselor digitale și implicarea activă a elevilor în procesul educațional. Școala se remarcă printr-un climat deschis, colaborativ și orientat spre performanță.

Înființată în anul 1957, școala a fost fondată ca instituție pentru educarea copiilor spitalizați. Școala Specială din Ostrava a apărut ca răspuns la nevoia crescândă de instituții educaționale specializate pentru copiii cu cerințe educaționale speciale din oraș. De-a lungul anilor, instituția s-a dezvoltat semnificativ, adăugând noi facilități și programe pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor. Filosofia școlii se bazează pe principiul că fiecare copil are dreptul la o educație adaptată nevoilor sale și potențialului său unic.

Școala oferă programe educaționale complete pentru copiii cu diferite tipuri de nevoi speciale, structurate pe grupe de vârstă, începând cu intervenția timpurie și continuând până la învățământul secundar. Curriculumul este adaptat pentru a răspunde cerințelor elevilor cu dificultăți de învățare, tulburări de dezvoltare, dizabilități fizice și senzoriale. Fiecare elev beneficiază de un plan educațional individualizat, dezvoltat de o echipă de specialiști în colaborare cu părinții. Abordarea școlii se concentrează pe dezvoltarea abilităților de viață independentă, competențe sociale și academice, toate adaptate potențialului individual al fiecărui copil.

Colaborarea cu această instituție oferă un cadru ideal de observare și învățare, într-un mediu profesional bine structurat, care combină tradiția educațională cu spiritul inovator. Totodată, parteneriatul deschide oportunități pentru dezvoltarea unor colaborări viitoare în cadrul altor proiecte europene – eTwinning.

Pentru școala noastră, acest parteneriat reprezintă un punct de sprijin în procesul de modernizare și o sursă de inspirație pentru dezvoltarea de noi practici pedagogice, consolidând dimensiunea europeană a educației și poziționând instituția ca promotor al schimbării și al calității în educație.

Mobilitatea de tip job-shadowing desfășurată la școala din Ostrava a fost gândită nu doar ca o simplă experiență de observare, ci ca un proces intens de învățare profesională, cu impact concret și măsurabil asupra dezvoltării personale și instituționale.

3. Metodologia experienței de tip Job Shadowing

Experiența de tip job shadowing s-a desfășurat prin observarea directă a activităților desfășurate în cadrul școlii speciale gazdă din Ostrava.

Am participat la ore susținute de cadre didactice cehe, am observat interacțiunile dintre elevi și profesori, metodele de predare, modul de organizare a activităților pe centre și utilizarea materialelor didactice structurate.

În cadrul mobilității de tip Job Shadow desfășurate la școala specială „Základní škola a Mateřská škola” din Ostrava, Republica Cehă, experiența profesională a fost structurată pe parcursul a cinci zile intense și relevante, fiecare zi oferind oportunități de învățare, reflecție și schimb de bune practici în domeniul educației speciale.

Ziua 1 – Descoperirea școlii gazdă și familiarizarea cu sistemul educațional local

Prima zi a mobilității a debutat cu emoție și curiozitate. Am fost întâmpinați călduros de echipa de conducere a școlii speciale „Základní škola a Mateřská škola Ostrava-Slezská Ostrava”, o instituție recunoscută pentru abordările sale moderne în sprijinul copiilor cu cerințe educaționale speciale. După prezentările oficiale, a avut loc o sesiune introductivă în care au fost expuse valorile și viziunea școlii: respect reciproc, sprijin individualizat, incluziune autentică și dezvoltare holistică a fiecărui copil.

Am asistat, în continuare, la o prezentare structurată a sistemului educațional din Republica Cehă, cu accent pe organizarea și sprijinul oferit în învățământul special. S-a discutat despre etapele evaluării psihopedagogice, clasificarea dizabilităților, colaborarea cu părinții și instituțiile de sprijin, dar și despre integrarea tehnologiilor asistive în procesul didactic.

Ulterior, am fost ghidate într-un tur detaliat al școlii, unde am observat facilitățile moderne adaptate nevoilor variate ale elevilor. Au fost vizitate sălile de clasă dotate cu mobilier ergonomic, cabinetele de logopedie și kinetoterapie, camera senzorială, sala pentru terapie ocupațională, precum și atelierele de artă și activități practice. Accentul a fost pus pe observarea directă a resurselor și metodelor utilizate pentru dezvoltarea autonomiei, motricității și comunicării elevilor cu CES.

Campus-ul unității a fost proiectat pentru a oferi un mediu complet accesibil și adaptat nevoilor elevilor cu cerințe speciale. Clădirea principală este echipată cu rampe, ascensoare și indicatoare tactile pentru a asigura mobilitatea și orientarea independentă pentru toți elevii. În plus față de sălile de clasă spațioase și luminoase, unitatea dispune de laboratoare specializate pentru terapii diverse: logopedice, ocupaționale, fizice și psihologice. Biblioteca are o colecție vastă de materiale educaționale adaptate, inclusiv cărți în Braille și resurse multimedia interactive.

Zonele de recreere sunt special concepute pentru a stimula jocul și mișcarea în siguranță pentru toți elevii noștri, indiferent de capacitățile lor fizice.

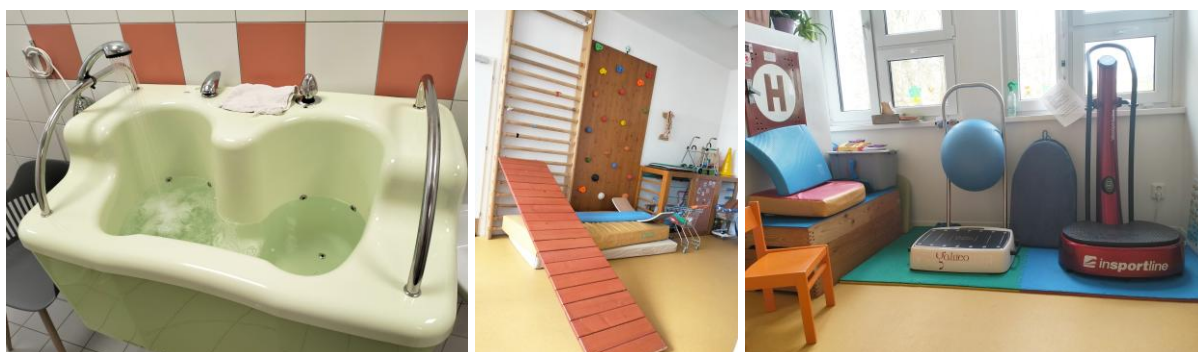

Școala dispune de camere echipate cu materiale și instrumente care stimulează simțurile și ajută la reglarea comportamentală și emoțională a elevilor.

În cadrul unității educaționale Základní škola a Mateřská škola Ostrava–Poruba funcționează și o secție modernă de fizioterapie, organizată sub forma unui centru de reabilitare pediatrică, aflat în subordinea Spitalului Municipal din Ostrava. Această structură oferă un model integrat de intervenție medicală și educațională, destinat copiilor cu dizabilități neuromotorii, tulburări din spectrul autist, deficiențe ortopedice sau întârzieri în dezvoltare.

Secția de fizioterapie este dotată cu echipamente adaptate pentru exerciții motrice, terapii senzoriale și activități de corectare posturală. Spațiile sunt special concepute pentru a oferi siguranță, confort și accesibilitate, facilitând desfășurarea intervențiilor în condiții optime. Activitățile sunt desfășurate de o echipă multidisciplinară formată din fizioterapeuți, logopezi, psihologi, cadre didactice specializate, medici și asistenți medicali, care colaborează constant pentru a elabora și implementa planuri individualizate de intervenție.

Particularitatea acestei secții constă în integrarea armonioasă a serviciilor terapeutice cu procesul educațional. Copiii care beneficiază de tratament fizioterapeutic sunt, în același timp, integrați în activități școlare adaptate, desfășurate în săli de clasă special amenajate în incinta stacionarului. Astfel, se asigură continuitatea procesului educațional chiar și în perioada în care copilul necesită tratamente medicale susținute.

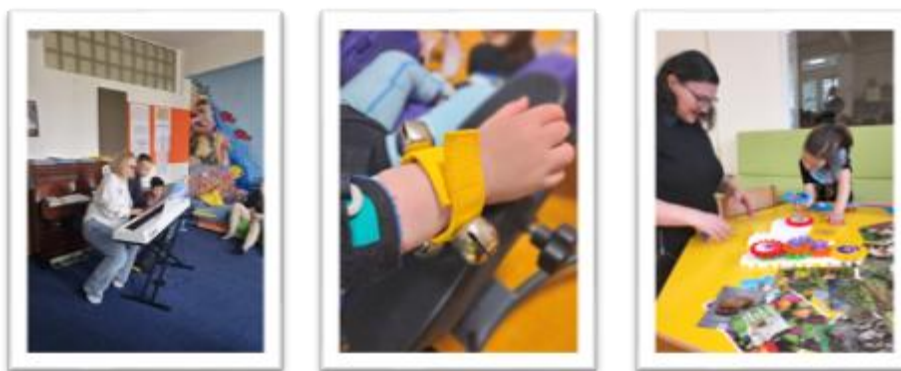
Intervențiile fizioterapeutice sunt personalizate în funcție de vârsta, diagnosticul și nivelul de dezvoltare al fiecărui copil. Se utilizează metode moderne de reeducare motrică prin joc, exerciții de echilibru, coordonare și tonifiere musculară, toate desfășurate într-un cadru empatic și motivant. Accentul este pus nu doar pe recuperarea funcțională, ci și pe dezvoltarea autonomiei, a încrederii în sine și a integrării sociale.

Ziua 2 – Activități interactive și interdisciplinare

A doua zi a mobilității a fost dedicată observării directe a unor activități educaționale integrate, desfășurate în școala parteneră din Ostrava, unde accentul cade pe interdisciplinaritate, joc creativ și învățare prin experimentare.

Dimineața a început într-un mod interactiv, cu participarea la o sesiune muzicală nonformală organizată în „grupa de căpșuni” – denumire simbolică și prietenoasă atribuită uneia dintre clasele de elevi cu nevoi speciale. Atmosfera caldă și relaxantă a fost susținută de folosirea instrumentelor muzicale de percuție, activitate menită să dezvolte ritmul intern, coordonarea și starea emoțională pozitivă a copiilor. Elevii au participat cu entuziasm la improvizații ritmice, stimulând totodată atenția și cooperarea în grup.

În continuare, în calitate de participanți am asistat la ateliere de art-terapie, unde elevii realizau colaje și lucrări plastice inspirate din natură, lucrând în perechi sau grupuri mici. Activitatea a fost dublată de suport verbal și gestual, iar produsele finale au fost expuse într-un mic colț al clasei, oferind copiilor sentimentul de reușită și valorizare.

Un alt moment important al zilei a fost vizita la biblioteca municipală din Ostrava, unde elevii participau la activități de lectură interactivă. Cărțile erau alese în funcție de interesele și nivelul de înțelegere al fiecărui copil, iar lectura era însoțită de jocuri de rol, întrebări ghidate și interpretări vizuale. Această activitate a demonstrat importanța spațiilor educaționale alternative în formarea gustului pentru lectură și dezvoltarea limbajului.

La finalul zilei, am luat parte la o sesiune informală de reflecție, în care s-a discutat despre integrarea muzicii și a artei în curriculum, rolul lecturii adaptate în dezvoltarea personală și impactul activităților nonformale în educația specială.

Ziua 3 – Educație creativă

A treia zi a mobilității a început cu o dimineață plină de entuziasm, dedicată activităților creative, prin care elevii își exprimau universul interior, iar cadrele didactice participante aveau ocazia să observe aplicarea integrată a curriculumului în contexte atractive și relevante pentru copii.

Ziua a debutat cu o sesiune muzicală recreativă în cadrul clasei „căpșunilor”, unde elevii au fost încurajați să exprime emoții prin sunet, folosind instrumente simple și acompaniindu-se ritmic. Activitatea a fost centrată pe dezvoltarea socio-emoțională, lucrul în perechi și imitarea creativă, încurajând spontaneitatea și cooperarea.

A urmat o activitate interdisciplinară de matematică aplicată, desfășurată într-un mod ludic, folosind materiale vizuale, obiecte tactile și simboluri

adaptate nivelului cognitiv al fiecărui copil. Elevii au fost încurajați să rezolve sarcini simple de sortare, numărare, asociere și estimare în perechi și echipe mici. Totul s-a desfășurat într-o atmosferă de susținere și încredere reciprocă.

Un alt moment valoros al zilei a fost participarea la un atelier de lucru cu materiale reciclabile, unde elevii au creat obiecte decorative din carton, textile, hârtie colorată sau dopuri de plastic. Procesul de lucru a favorizat dezvoltarea motricității fine, a simțului estetic, dar și a capacității de finalizare a unei sarcini concrete, într-un ritm propriu. Cadrele didactice române au remarcat cât de bine erau adaptate sarcinile pentru fiecare elev și cât de natural era încurajată autonomia personală.

Ziua 4 – Adaptare, incluziune și abordări moderne

A patra zi a mobilității *Job Shadow* în Ostrava a fost dedicată aprofundării modului în care școala gazdă integrează elevii cu cerințe educaționale speciale (CES) în activitățile de învățare. Încă de la primele ore ale dimineții, am fost invitați să explorăm sălile de clasă și spațiile terapeutice, observând modul în care adaptarea fizică și pedagogică a mediului școlar răspunde nevoilor individuale ale copiilor.

Dimineața a început cu participarea la o oră de educație socială și comunicare, o activitate transdisciplinară specifică. Elevii au fost implicați în activități care dezvoltau abilitățile de exprimare, ascultare activă, identificare a emoțiilor și rezolvare a conflictelor prin jocuri de rol și interacțiuni ghidate. Profesorul a folosit pictograme și scenarii adaptate pentru a-i ajuta pe elevi să-și exprime sentimentele și să-și dezvolte vocabularul emoțional, o practică extrem de utilă și în contextul românesc.

Ulterior, cadrele didactice au observat o oră de matematică adaptată, în care sarcinile de lucru erau diferențiate pe niveluri de dificultate. Fiecare elev lucra la propria fișă personalizată, în ritmul său, folosind materiale tactile și simboluri vizuale. Profesorul se

deplasa de la un elev la altul, oferind suport individualizat. Atmosfera era una de calm și încredere, iar procesul de învățare părea natural și lipsit de presiune.

Ziua a continuat cu un atelier de bune practici, unde echipa cehă a prezentat o serie de instrumente digitale utilizate în activitatea zilnică: aplicații pentru comunicare augmentativă, platforme pentru realizarea de fișe interactive și resurse multimedia pentru stimularea atenției și motivației elevilor. S-a discutat și despre colaborarea cu părinții, despre rolul consilierului psihopedagog și despre modul în care este urmărit progresul elevilor prin planuri educaționale individualizate (PEI), completate periodic în echipă multidisciplinară.

Am remarcat prezența unui echipament adaptat, care includea mobilier ergonomic, materiale vizuale personalizate și instrumente de sprijin pentru comunicare alternativă. Fiecare element era gândit să sprijine autonomia copilului și să reducă stresul cognitiv în procesul de învățare.

Un alt moment marcant al zilei a fost observarea activităților de ergoterapie inovativă, în care copiii utilizau materiale reciclate – cutii, dopuri, textile – pentru jocuri de motricitate fină, orientare spațială sau exerciții de logică. Creativitatea profesorilor specialiști și flexibilitatea materialelor au transformat aceste ateliere în contexte de terapie activă și învățare prin joc.

În plus, am asistat la lecții care îmbinau educația formală cu metode nonformale, oferind o abordare integrativă, centrată pe elev. Activitățile se desfășurau într-un ritm adaptat, iar comunicarea dintre profesor și elev se realiza adesea prin simboluri vizuale și rutine clare, întărind sentimentul de siguranță și apartenență.

Ziua s-a încheiat cu un moment de reflecție comun, în care cadrele didactice române au evidențiat aspectele pe care le-ar putea prelua și adapta în școala lor: accentul pe învățarea socio-emoțională, utilizarea materialelor vizuale și ritmul flexibil al lecțiilor. S-a conturat ideea unei educații care nu impune, ci însoțește, care nu evaluează doar performanța, ci mai ales progresul personal și autenticitatea fiecărui copil.

Această zi a oferit o lecție valoroasă despre ce înseamnă, în mod real, incluziunea școlară: nu doar integrarea fizică a elevului într-o clasă, ci și adaptarea întregului ecosistem educațional pentru a răspunde diversității. Practicile observate ne-au inspirat să regândim metodele de sprijin pe care le aplicăm în școlile noastre și să valorificăm resursele locale pentru a crea un mediu de învățare echitabil și empatic.

Ziua 5 – Activități extrașcolare

Ultima zi a programului a fost dedicată în întregime activităților extrașcolare adaptate nevoilor copiilor cu dizabilități, care completează demersul educațional și terapeutic desfășurat în școală.

Copiii au fost implicați în activități creative ce urmăresc dezvoltarea expresivității și a motricității fine. Folosind materiale variate și tehnici adaptate, aceștia și-au exprimat emoțiile și gândurile prin desen și pictură. Un moment emoționant a fost acela în care un elev în scaun rulant a prezentat cu mândrie lucrarea realizată, exprimând bucuria de a crea.

Activitățile muzicale urmăresc stimularea auzului, a ritmului și a coordonării. Elevii au participat la jocuri muzicale interactive, ce contribuie la dezvoltarea percepției auditive și a capacității de concentrare. Ritmurile și sunetele au fost folosite și ca mijloc de relaxare și conectare afectivă.

O componentă esențială a activităților terapeutice din școala din Ostrava este reprezentată de sesiunile de înot. Într-un cadru adaptat, cu personal specializat, copiii au participat la exerciții acvatice care susțin coordonarea motorie, relaxarea musculară și încrederea în sine. Participanții la mobilitate au remarcat nivelul ridicat de profesionalism al instructorilor și modul empatic în care aceștia interacționează cu elevii.

Terapia asistată de cai se desfășoară într-un centru specializat aflat în apropierea școlii. Elevii au avut ocazia să interacționeze direct cu caii, activitate ce contribuie semnificativ la dezvoltarea echilibrului, motricității și reglării emoționale. Atmosfera calmă și naturală a sesiunii de hipoterapie a oferit un cadru sigur și motivant pentru copii, iar pentru cadrele didactice vizitatoare a fost o experiență revelatoare.

Integrarea animalelor în educația specială se poate realiza în moduri diverse, în funcție de tipul intervenției și de nevoile copilului: activități de îngrijire și hrănire a animalelor, care dezvoltă responsabilitatea și rutina; exerciții de interacțiune ghidată (atingere, periere, jocuri), care stimulează atenția, răbdarea și controlul impulsurilor; programe de citit cu animale (ex. "Reading with dogs"), care ajută la reducerea anxietății în timpul lecturii și sporesc încrederea în sine; integrarea animalelor în activitățile motrice sau senzoriale, în special în terapia ocupațională și kinetoterapie.

Prezența animalelor are un efect catalizator asupra dezvoltării socio-emoționale a copiilor cu CES. Aceasta încurajează stabilirea de relații de încredere și comunicare, susține reglarea emoțiilor prin contact fizic calmant, oferă modele de atașament sigur, în cazul copiilor cu istorii traumatice sau dificultăți relaționale, contribuie la creșterea stimei de sine

și la asumarea rolurilor sociale.

Numeroase studii de specialitate confirmă faptul că interacțiunea cu animalele are un impact pozitiv asupra comportamentului prosocial și asupra abilităților de cooperare în contexte educaționale.

Școala din Ostrava integrează animalele în sfera activităților educaționale și terapeutice. Am descoperit o încăpere dedicată îngrijirii unor viețuitoare precum iepuri, o iguană, broscuțe țestoase, melci– un adevărat colț de natură în mijlocul instituției. Elevii, însoțiți de cadre didactice, aveau acces la acest spațiu pentru a interacționa cu animalele, a învăța despre nevoile lor și, mai ales, pentru a dezvolta abilități esențiale precum empatia, răbdarea și responsabilitatea. În unele clase, iepurașii erau chiar prezenți permanent ca animale de companie/mascota clasei, oferind elevilor o ancoră emoțională în fiecare zi.

Prezența animalelor în școală are un impact profund asupra dezvoltării acestor copii cu cerințe educaționale speciale, întrucât oferă sprijin simultan pe multiple paliere: cognitiv, psiho-social și emoțional.

Dezvoltarea cognitivă:-Activitățile care implică îngrijirea animalelor stimulează procesul de învățare prin experiență directă. Elevii învață să observe, să compare, să descrie și să anticipeze comportamente. Prin hrănirea, curățarea sau pur și simplu observarea animalelor, aceștia își dezvoltă vocabularul, gândirea logică, capacitatea de concentrare și spiritul de observație. Lecțiile capătă o dimensiune aplicativă, ceea ce crește motivația pentru învățare.

Dezvoltarea psiho-socială:-Animalele facilitează interacțiunile sociale. Pentru copiii care au dificultăți în comunicare sau relaționare, acestea devin un subiect comun, un catalizator al dialogului și al colaborării. Elevii pot lucra în echipe pentru îngrijirea unui animal, învață să-și exprime ideile și emoțiile într-un cadru sigur și încurajator, să respecte reguli și să coopereze.

Dezvoltarea emoțională și gestionarea anxietății:-Unul dintre cele mai semnificative beneficii este impactul pozitiv asupra echilibrului emoțional. Mulți copii cu CES se confruntă cu stări de anxietate, iritabilitate sau blocaje emoționale. Relația cu un animal devine o sursă de confort și stabilitate emoțională. Animalele nu judecă, nu critică și nu pun presiune – ele oferă afecțiune și acceptare necondiționată.

Dirijarea emoțiilor pozitive către un animal contribuie la reglarea trăirilor interioare.

Atingerea unui animal blând, contactul vizual cu el sau pur și simplu apropierea fizică poate induce o stare de calm, reducând ritmul cardiac și tensiunea psihică. Copilul învață să transforme emoții negative (teamă, neliniște, frustrare) în comportamente pozitive: grijă, protecție, afecțiune. Acest proces dezvoltă mecanisme sănătoase de autoreglare emoțională, care pot fi ulterior transferate și în relațiile cu oamenii.

De exemplu, un copil diagnosticat cu tulburare de spectru autist care manifestă anxietate în situații de grup poate găsi în interacțiunea cu un iepuraș o formă de liniștire și conectare. Hrănirea sau mângâierea

animalului devine un ritual care îi oferă siguranță și încredere, permițând o mai bună integrare în activitățile colective.

Integrarea animalelor în mediul educațional special nu este doar o metodă alternativă, ci un instrument terapeutic cu efecte dovedite în susținerea dezvoltării holistice a copilului. Prin prezența lor calmă și afecțiunea necondiționată, animalele ajută copiii cu CES să își gestioneze anxietățile, să își exprime emoțiile, să creeze legături și să dobândească încredere în sine. Un simplu gest – a hrăni un iepuraș sau a-l ține în brațe – poate deveni începutul unei transformări profunde.

Această zi a demonstrat importanța activităților extrașcolare în sprijinul dezvoltării holistice a elevilor cu cerințe educaționale speciale. Prin această mobilitate, cadrele didactice au avut oportunitatea de a observa bune practici, de a reflecta asupra propriului parcurs profesional și de a identifica noi modalități de susținere a elevilor din școlile speciale din România.

Această mobilitate a reprezentat o experiență transformatoare, ce a oferit oportunitatea valorificării modelelor educaționale europene centrate pe incluziune, personalizare și colaborare interdisciplinară. Informațiile și practicile observate vor fi integrate în activitatea didactică și vor constitui fundamentul unui ghid metodologic destinat transferului de bune practici în învățământul special românesc.

4. Competențe dezvoltate

În urma participării la activitățile desfășurate în cadrul mobilității de tip job shadowing, cadrele didactice participante și-au consolidat și dezvoltat o serie de competențe profesionale, pedagogice și interculturale, esențiale pentru îmbunătățirea practicii educaționale în învățământul special.

Competențe didactice și metodologice

Prin participarea activă la lecții și sesiuni de reflecție, cadrele didactice au învățat cum pot aplica:

- predarea diferențiată pentru a sprijini diversitatea din clasă;
- strategii inovatoare de evaluare, inclusiv metode formative și autoevaluare;
- abordări centrate pe elev, care pun accentul pe autonomie, motivație și participare activă;
- integrarea tehnologiei ca instrument educativ, nu doar de prezentare, ci și de explorare și colaborare.

Aceste abilități sunt transferabile în activitatea de zi cu zi, prin adaptarea lecțiilor, revizuirea strategiilor de evaluare și diversificarea modului de predare.

Competențe digitale

O componentă importantă a mobilității a fost expunerea la platforme și instrumente digitale utilizate cu succes în școala cehă. Cadrele didactice participante au învățat să:

- folosească aplicații educaționale interactive;
- planifice lecții în format digital;
- utilizeze tehnologia pentru a personaliza învățarea în funcție de nevoile elevilor.

Aceste instrumente pot fi valorificate imediat în activitatea didactică din România, contribuind la modernizarea conținutului educațional și la dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor.

Competențe interculturale și de comunicare

Mobilitatea a reprezentat și o experiență de deschidere culturală și colaborare internațională. Participantele și-au dezvoltat:

- capacitatea de a interacționa eficient într-un context multicultural;
- flexibilitatea și adaptabilitatea în medii educaționale diferite;
- încrederea în utilizarea limbii engleze în contexte profesionale.

Aceste competențe contribuie la formarea unei atitudini europene, deschise către dialog, empatie și colaborare, atât în relația cu elevii, cât și cu colegii.

5. Exemple de bune practici aplicate în școala noastră

Experiența acumulată în cadrul mobilității de tip Job-shadowing nu s-a limitat la nivelul dezvoltării profesionale individuale a participanților, ci a fost transformată într-o resursă valoroasă pentru întreaga comunitate educațională. Printr-un proces planificat și structurat de diseminare și transfer al competențelor dobândite, cadrele didactice implicate au devenit agenți de schimbare, contribuind activ la modernizarea și eficientizarea actului educațional în școala noastră.

Printre modalitățile concrete de valorificare a bunelor practici observate în școala parteneră din Republica Cehă, menționăm următoarele:

1. Organizarea de lecții demonstrative centrate pe elev

Cadrele didactice participante au implementat, în cadrul orelor de curs, strategii interactive de predare-învățare, inspirate din modelul ceh, precum:

- învățarea prin proiecte;
- utilizarea rutinei gândirii vizibile (Visible Thinking Routines);
- organizarea clasei pe centre de activitate;
- includerea activităților senzoriale și de autoreglare emoțională în orarul zilnic.

Aceste lecții au fost apoi prezentate colegilor din școală sub forma unor activități demonstrative, însoțite de reflecții pedagogice și fișe metodologice.

2. Workshopuri și sesiuni de formare internă

Au fost organizate ateliere practice destinate personalului didactic, cu scopul de a introduce noi metode și instrumente educaționale, printre care:

- metode de evaluare formativă și autoreglare a învățării;
- tehnici de lucru diferențiat și adaptat pentru elevi cu cerințe educaționale speciale;
- utilizarea aplicațiilor digitale pentru stimularea învățării active (ex. Padlet, Quizlet, Canva);
- abordarea interdisciplinară prin teme integrate.

3. Elaborarea de ghiduri și materiale didactice adaptate

Pe baza experienței din mobilitate, cadrele didactice au conceput resurse educaționale deschise, adaptate nevoilor elevilor noștri, cum ar fi:

- planuri de lecție structurate pe pași clari și accesibili;

- fișe de lucru diferențiate pe niveluri de competență;
- materiale vizuale și senzoriale pentru stimularea învățării multisenzoriale.

Aceste materiale au fost puse la dispoziția colegilor prin biblioteca școlii și platforma digitală internă.

4. Îmbunătățirea climatului educațional și a relației elev-profesor

Inspirându-se din modelele de relaționare observate în școala parteneră, profesorii au început să pună un accent mai mare pe:

- dezvoltarea inteligenței emoționale și sociale a elevilor;
- crearea unui mediu sigur, empatic și predictibil în sala de clasă;
- promovarea cooperării și comunicării între elevi prin activități de grup și jocuri de rol.

5. Implicarea comisiilor metodice în diseminare și monitorizare

Comisiile metodice au integrat conținuturile dobândite în planurile de activitate semestriale, promovând preluarea noilor metode la nivel de catedră și realizând monitorizarea aplicării acestora prin:

- observații de lecții;
- schimburi de bune practici;
- evaluări periodice ale impactului asupra progresului elevilor.

Prin aceste acțiuni, s-a creat un cerc virtuos al învățării în care experiențele internaționale sunt convertite în schimbări reale, sustenabile, în practica educațională curentă. Mobilitatea Erasmus+ a devenit, astfel, un catalizator pentru dezvoltarea profesională continuă, dar și pentru evoluția instituțională către un învățământ incluziv, de calitate, adaptat nevoilor diverse ale elevilor.

Proiect de lecție

-activitate organizată în cadrul proiectului Erasmus+ cu nr. 2024-1-RO01-KA121-SCH-000216209-

prof. Ivănescu Gabriela

C.S.E.I. „Paul Popescu Neveanu”

Cadru didactic: prof. Ivănescu Gabriela

Clasa: a VI-a A (4elevi)

Aria curriculară: Om și societate

Disciplina: Abilități socioemoționale

Tema lecției: Emoțiile

Tipul lecției: Consolidare și sistematizare a cunoștințelor

Competențe generale:

C.2 Dezvoltarea capacității de autocunoaștere și valorizarea potențialului elevilor

Competențe specifice:

2.1. Formarea și educarea capacității de autocunoaștere

2.2. Formarea și educarea capacității de cunoaștere a celorlalți

4.3. Educarea unor trăsături de caracter

Obiective operaționale:

- O1** – Să asocieze corect expresia exprimată de ochi cu expresia exprimată de gură
- O2** – Să identifice corect cel puțin 12 emoții prezente în cele 18 situații prezentate;
- O3** – Să alcătuiască cel puțin 3 propoziții pe baza a 5 situații prezentate;
- O4** – Să numească cel puțin 3 comportamente prezente atunci când sunt resimțite anumite emoții (*3 comportamente pentru fiecare emoție discutată*)

Strategia didactică:

Metode didactice: conversația, explicația, demonstrația, exercițiul, brainstorming

Modul de organizare: frontal, colectiv, individual

Mijloace de învățare: tablă smart, laptop, imagini, cartonașe-puzzle, foarfecă, lipici, creioane colorate, fișe de lucru, wordwall

Forme de organizare: frontal, individual, colectiv

Evaluare: observarea sistematică a comportamentelor elevilor, chestionare orale, feedback și aprecieri

Timp: 45 minute

Bibliografie:

Programe școlare învățământ special, 2021. https://rocnee.eu/sites/default/files/2021/curriculum/Programe-scolare-invatamantspecial_OME_3702_2021.pdf

GHERGUȚ, A. (2023). Psihopedagogie specială. Fundamente teoretice și perspective practice (ediția IV-a revăzută și adăugită).

Iucu, R. (2000). Managementul și gestiunea clasei de elevi: fundamente teoretico-metodologice. Polirom.

Etapale lecției	Ob. Op.	Conținutul lecției	Strategia didactică					Evaluare
			Metode	Mijloace	C	G	I	
1. Moment organizatoric <i>1 min</i>		Se asigură liniștea în sala de clasă și un climat corespunzător.	Conversația		X			
2. Captarea atenției <i>5 min</i>		Cadrul didactic inițiază aplicația Wordwall și pregătește elevilor un joc didactic care îi introduce în activitatea ce urmează. Elevii identifică emoțiile.	Conversația Explicația	Laptop Tablă smart wordwall	X		X	Observarea sistematică a comportamentelor elevilor Chestionarea orală
3. Anunțarea temei și obiectivelor lecției <i>1 min</i>		Se anunță tema activității: <i>„Astăzi, copii, vom discuta despre emoții. Vreau să stabilim împreună care sunt emoțiile de bază, cum le identificăm după expresiile faciale și anumite situații date atât la voi cât și la persoanele din jur...”</i>	Explicația		X			
4. Reactuali- zarea		<i>„Vreau să-mi spuneți, copii, voi ce emoții recunoașteți în aceste șase imagini?”</i>	Conversația Brainstorming	Laptop, tablă smart, imagini	X			

cunoștințelor anterioare <i>10 min</i>		– elevilor le sunt prezentate șase imagini, ce redau cele șase emoții de bază discutate (bucuria, tristețea, furia, frica, dezgustul și surprinderea) – anexa 1.	Exercițiul				X	
5. Dirijarea învățării <i>25 min</i>	O1	Activitatea 1 Elevii vor primi câteva cartonașe-puzzle (Anexa 2) ce redau anumite emoții; aceștia au sarcina de a potrivi expresia gurii cu cea a ochilor. „Ce emoție aveți aici, copii? Dar aici?” Ulterior se va discuta puțin despre expresia facială specifică fiecărei emoții.	Explicația Demonstrația Conversația	Cartonașe Puzzle Hârtie colorată Lipici	X		X	Aprecierea verbală Corectitudinea realizării sarcinii Atingerea obiectivului se realizează atunci când sunt potrivite minim 5
	O2	Activitatea 2 Cadrul didactic a pregătit 18 situații diferite de viață (Anexa 3) care exprimă emoții puternice. Fiecare elev va primi câte un „termometru personalizat” pe care va apărea emoțiile învățate. După fiecare situație prezentată de cadrul didactic verbal, în fața clasei, elevii au sarcina ca individual să așeze degetul pe termometru iar	Demonstrația Conversația Exercițiul	„termometru” personalizat			X	emoticoane Atingerea obiectivului se realizează atunci când sunt identificate corect

		la cererea cadrului didactic, să verbalizeze ce emoție a ales și să răspundă la cele 2 întrebări adresate.							
	O3	Activitatea 3 „Emoțiile în lumea digitală: Emoji-urile și poveștile noastre” În cadrul acestei activități, elevii au sarcina de a identifica corect emoțiile și de a le interpreta, formând ulterior propoziții. Fiecare elev va primi cartonaș cu alăturări de emoticoane (Anexa 4). Elevii vor scrie propozițiile descoperite pe fișa de lucru primită, urmând ca ulterior să discute colectiv.	Explicația Demonstrația Jocul didactic Conversația	Fișa de lucru Instrumente de scris Plic cu cartonașe				X	min 15 emoții
	O4	Activitatea 4 În cadrul ultimei activități, elevii vor numi câteva comportamente săvârșite de ei odată cu trăirea unei anumite emoții. Le vor prelua din lista cu comportamente oferite (Anexa 5) sau vor oferi ei alte exemple. „Ce comportament ai tu, ce faci atunci când simți bucurie? Zâmbești? Plângi? Lovești? Dar	Explicația Demonstrația Jocul didactic Conversația	Fișe de lucru lipici				X	Atingerea obiectivului se realizează atunci când sunt potrivite corect minim 3 din cele 5 alăturări de emoji-uri

		atunci când simți furie, ce comportamente observi la tine?" Fiecare elev va avea în față câte o floare primită aleator, pe fiecare floare fiind scrisă câte o emoție. „Comportamentele sunt scrise pe frunzulițe. Voi veți lipi pe tulpina fiecărei flori frunzulițele ce conțin comportamentele dorite.”						Aprecierea verbal Observarea comportamentului
6. Obținerea feedbackului <i>2 min</i>		„Despre ce am vorbit noi azi, copii? Cum arată o persoană fericită? Dar furioasă?”	Conversația		X			Aprecierea răspunsurilor
6. Încheierea lecției <i>1 min</i>		Se va realiza o evaluare verbal a modului în care elevii au participat la activitate.	Conversația		X			Feedback și aprecieri verbale

Proiect de lecție

-activitate în parteneriat organizată în cadrul proiectului Erasmus+ cu nr. 2024-1-RO01-KA121-SCH-000216209-

prof. Ivănescu Gabriela

C.S.E.I. „Paul Popescu Neveanu”

Cadre didactice: prof. Ivănescu Gabriela, prof. Verșigan Daniela, prof. Marcu Grațîela, prof. Mohan Crăciunița, inf. Verșigan Bogdan

Clase: a VI-a A (4elevi), a VIII-a C (8 elevi), CP A (6 elevi)

Aria curriculară: Matematică și științe ale naturii

Disciplina: Explorarea mediului înconjurător

Tema lecției: Poluarea și reciclarea

Tipul lecției: Consolidare de priceperi și deprinderi

Competențe generale:

1. Dezvoltarea capacităților de observare/explorare a sistemelor biologice, a proceselor și a fenomenelor
2. Rezolvarea unor situații problemă din lumea vie
3. Manifestarea unui stil de viață sănătos într-un mediu natural propice vieții

Competențe specifice:

- 2.1. Rezolvarea unor situații problemă utilizând argumente și modele adecvate

2.2. Identificarea de soluții noi/alternative pentru rezolvarea unor situații problem

3.1. Participarea activă la acțiuni de conservare și ocrotire a mediului înconjurător, de adoptare a unui stil de viață sănătos

3.2. Evaluarea consecințelor propriului comportament asupra sănătății proprii și a stării mediului

Obiective operaționale:

O1 – Să definească cel puțin unul din termenii *poluare* și *reciclare*, cu propriile cuvinte, fără sprijin.

O2 – Să asocieze minim 2 tipuri de deșeuri cu coșul de gunoi potrivit (ex: cutia de carton la gunoiul pentru hârtie și cartoane, coaja de banană la coșul pentru alimente și deșeuri organice), fără sprijin.

O3 – Să denumească minim 2 modalități prin care se poate îngriji mediul înconjurător, cu sprijin dacă este cazul.

Strategia didactică:

Metode didactice: conversația, explicația, demonstrația, exercițiul, expunerea, jocul didactic, metoda RAI

Modul de organizare: frontal, colectiv, individual, grup

Mijloace de învățare: tablă smart, laptop, imagini cu poluarea: apei, aerului și solului, șabloane cu 4 coșuri de gunoi (roșu, gri, albastru, galben), cartonașe cu obiecte sau alimente, puzzle jigsawplanet <https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=0224fd52970d>, instrumente de scris, fișe de lucru

Forme de organizare: frontal, individual, colectiv

Evaluare: observarea sistematică a comportamentelor elevilor, chestionare orale, feedback și aprecieri

Timp: 45 minute

Bibliografie:

Programe școlare învățământ special, 2021. https://rocnee.eu/sites/default/files/2021/curriculum/Programe-scolare-invatamantspecial_OME_3702_2021.pdf

GHERGUȚ, A. (2023). Psihopedagogie specială. Fundamente teoretice și perspective practice (ediția IV-a revăzută și adăugită).

Ilie, M.D. (2005). Elemente de pedagogie generală, teoria curriculum-ului și teoria instruirii. Timișoara: Editura Mirton.

Iucu, R. (2000). Managementul și gestiunea clasei de elevi: fundamente teoretico-metodologice. Polirom.

Etapete lecției	Ob. Op.	Conținutul lecției	Strategia didactică					Evaluare
			Metode	Mijloace	C	G	I	
1. Organizarea învățării <i>2 min</i>		Pregătirea materialelor didactice și a mijloacelor necesare desfășurării lecției. Asigurarea unui climat educațional favorabil desfășurării activității în condiții optime.	Conversația		X			
2. Captarea atenției <i>5 min</i>		Se va proiecta pe tabla smart un puzzle cu imaginea unei planete pe jumătate poluată, iar pe cealaltă jumătate curată. Un elev va veni la tablă și va realiza puzzle-ul. După ce vom descoperi imaginea completă, vom discuta despre ce văd elevii în imaginea respectivă.	Conversația, explicația, jocul didactic	Laptop Tablă smart Puzzle jigsawplanet https:// www.jigsawplanet .com/?rc= play&pid= 0224fd52970d	X		X	Observarea sistematică a comportamentelor elevilor Chestionarea orală
3. Anunțarea temei și obiectivelor		Conversație: „Astăzi vom vorbi despre cum poluarea și reciclarea, afectează sau ajută planeta și mediul înconjurător în care trăim.	Conversația, expunerea		X			

lecției <i>1 min</i>		Vom vedea cum putem ajuta noi planeta pentru a fi curată.”					
4. Reactualizarea cunoștințelor anterioare <i>25 min</i>	O1	Voi prezenta pe tabla smart imagini cu 3 categorii de poluare (poluarea aerului, apei și solului). Elevilor li se vor adresa câteva întrebări recapitulative despre poluare și combaterea acesteia, dar și despre reciclare. Elevii vor putea răspunde din propria inițiativă sau fiind nominalizați. (Anexa 1) Ex.: „Ce este poluarea?, Ce fel de poluare există?, Ce mediu de viață poate afecta poluarea?, Cum putem opri poluarea?, Ce este reciclarea și cum ajută mediul înconjurător?”	Conversația Exercițiul Expunerea	Laptop, table smart, imagini cu poluarea apei, aerului și a solului			
	O2	Activitate: „Sortează și reciclează”	Conversația	Șabloane cu 4			
	O3	Pentru a avea grijă de mediul înconjurător trebuie să facem alegeri bune, cum ar fi reciclarea. Elevii vor primi câte 3 cartonașe cu obiecte sau alimente, pentru reciclat sau de aruncat la gunoi, pe care trebuie să le sorteze în coșul	Explicația Exercițiul Expunerea Demonstrația	coșuri de gunoi (roșu, gri, albastru, galben), cartonașe cu obiecte su alimente			

		potrivit din fața clasei, identificând materialele din care sunt alcătuite obiectele de pe cartonașe. (Anexa 2) Le voi demonstra modul de lucru. Ex: • Coșul roșu – este pentru aluminiu. • Coșul gri – este pentru hârtie și carton. • Coșul albastru – este pentru plastic și sticlă. • Coșul verde – este pentru alimente și resturi organice.						
5. Intensificarea retenției <i>10 min</i>	O3	Activitate: „Cum putem ajuta planeta?” Elevii sunt împărțiți în grupuri mici. Elevii primesc o fișă împăturită cu imaginea unei planete. Fiecare grup va desface fișa și va scrie în spațiile destinate, 4 moduri sau acțiuni prin care aceștia pot păstra mediul înconjurător și planeta curată. Fișa se va putea colora după placul fiecărui elev. (Anexa 3) Grupele de elevi vor împărtași din modurile pe	Explicația Exercițiul Conversația Metoda RAI	Fișe de lucru Instrumente de scris / colorat	X		X	Observarea sistematică a comportamentelor elevilor Chestionarea orală

Cofinanțat prin
programul Erasmus+
al Uniunii Europene

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă
"PAUL POPESCU NEVEANU"
Timișoara, str. Titu Maiorescu 2-6

		care ei le-au scris în vederea păstrării și îngrijirii mediului înconjurător.						
6. Încheierea activității <i>2 min</i>		Elevii vor fi apreciați și se va evidenția modul de lucru al fiecăruia dintre ei, atât individual, cât și la nivelul colectivului.	Conversația		X			Feedback și aprecieri

PROIECT DE LECȚIE

prof. Marcu Grațîela

Instituție: C.Ș.E.I. „Paul Popescu Neveanu” Timișoara

Cadre didactice: Marcu Grațîela Alina , Iuga Aurora, Ivanescu Gabriela, Mohan Craciunita.

Clasele: Pregatitoare A (6 elevi), a III-a B (5 elevi), a VI-a A (4 elevi)

Durata: 45 de minute

Tipul lecției: Activitate demonstrativă – deprinderi de viață cotidiană

Titlul lecției:

„Mă pregătesc singur pentru o zi de școală!”

Competențe generale:

Dezvoltarea capacității de a desfășura activități de îngrijire personală și organizare zilnică

Formarea abilităților de planificare și asumare a responsabilității în activitățile de rutină

Competențe specifice:

Recunoașterea materialelor necesare participării la activitatea școlară

Organizarea obiectelor într-o succesiune logică pentru pregătirea zilei

Urmarea unui set de pași cu sprijin vizual și verbal

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

La finalul activității, elevii vor putea:

Să identifice corect minimum cinci obiecte uzuale pentru școală (O1)

Să respecte o succesiune de 3–5 pași în procesul de pregătire a ghiozdanului (O2)

Să stabilească legătura între fiecare obiect și rolul său practic (O3)

Să ducă la bun sfârșit sarcina cu grad variabil de independență (O4)

STRATEGII ȘI METODE DIDACTICE

Exersare practică prin joc

Învățare prin demonstrație (modelare) și repetiție

Sprijin vizual (pictograme, imagini, planșe)

Activitate individuală și în perechi

Rutine zilnice structurate

RESURSE ȘI MATERIALE FOLOSITE

Ghiozdane reale

Obiecte necesare școlii: caiete, cărți, penare, sticlă de apă, șervețele etc.

Pictograme colorate pentru fiecare obiect

Planșă cu „Pașii pregătirii pentru școală”

Cutii sau panou compartimentat pentru sortare

Oglindă pentru exprimarea emoțiilor

DESFĂȘURAREA LECȚIEI

1. Introducere și organizare (5 min)

Salut și stabilirea unei atmosfere pozitive

Prezentarea temei lecției: „*Astăzi învățăm cum ne pregătim singuri pentru o zi de școală.*”

Explicarea scopului activității într-un limbaj accesibil

2. Captarea atenției (5 min)

Povestire ilustrată: „*Ana uită mereu lucruri acasă...*”

Întrebări de stimulare: „*Ți s-a întâmplat să uiți ceva important acasă?*”

Conectarea emoțională cu tema lecției

3. Activitate practică (30 min)

Etapa 1: Explorarea obiectelor

Prezentarea obiectelor școlare (vizual și tactil)

Discuție: „La ce ne folosește fiecare obiect?”

Activitate: elevii recunosc și sortează obiectele dintr-o cutie

Etapa 2: Pregătirea ghiozdanului după o listă vizuală

Se utilizează o planșă cu pași numerotați:

Pun cartea

Pun caietul

Pun penarul

Pun sticla cu apă

Pun șervețelele

Fiecare elev își organizează ghiozdanul propriu

Etapă 3: Joc interactiv – „Ce lipsește?”

Profesorul scoate un obiect, elevii trebuie să identifice ce lipsește

Răspunsurile pot fi date verbal, prin gest sau cu ajutorul pictogramelor

4. Reflecție și încheiere (5 min)

Prezentarea ghiozdanelor colegilor

Întrebări: „Cum te simți când ai totul pregătit?”

Încurajarea exprimării prin formule de tip: „Pot să fac singur!”, „Sunt pregătit!”, „Sunt gata pentru școală!”

✓ EVALUARE

Observarea directă a participării și implicării

Feedback verbal și nonverbal (cu emoticoane)

Autoevaluare simplificată prin alegerea unei imagini-simbol:

am reușit; aproape am reușit; mai am nevoie de ajutor

ADAPTĂRI PENTRU ELEVII CU CES

Folosirea de sprijin vizual constant (imagini, pictograme)

Instrucțiuni clare și repetitive

Cofinanțat prin
programul Erasmus+
al Uniunii Europene

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă
"PAUL POPESCU NEVEANU"
Timișoara, str. Titu Maiorescu 2-6

Timp suplimentar și pauze între sarcini

Posibilitatea de a lucra cu un adult sau coleg sprijinitor

Modalități alternative de exprimare (gest, alegere, indicare vizuală)

VALORIFICARE ERASMUS+

Exemplificare practică a strategiilor funcționale pentru dezvoltarea abilităților de autonomie

Promovarea utilizării materialelor vizuale personalizate

Adaptarea stilului de predare la nevoile fiecărui elev

Ilustrarea educației incluzive prin activități diferențiate și sprijin adaptat

BIBLIOGRAFIE

Gherguț, A. (2001). *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale*. Editura Polirom

Vrăjmaș, E. și colab. (2005). *Ghid pentru cadre didactice de sprijin*. Editura Vanemonde

PROIECT DE LECȚIE

Profesor: Marcu Grațîela Alina
C.Ș.E.I.PAUL POPESCU NEVEANU

Titlul lecției: „Culorile sufletului – Învățăm să vorbim despre cum ne simțim ”

Durata: 45 de minute

Nivel: Învățământ primar – elevi cu cerințe educaționale speciale (CES)

Context: Job Shadowing – Erasmus+

Cadru didactic: Marcu Grațîela Alina

Instituție: C.Ș.E.I. „Paul Popescu Neveanu” Timișoara

Disciplină: Dezvoltare personală / Arte vizuale și abilități practice

Tipul lecției: Lecție interactivă cu scop formativ – dezvoltare socio-emoțională

1. COMPETENȚE VIZATE

Competențe generale:

Formarea abilităților de exprimare a emoțiilor prin mijloace artistice și nonverbale

Recunoașterea emoțiilor de bază și dezvoltarea empatiei

Competențe specifice:

Asocierea emoțiilor cu expresii faciale, culori și comportamente

Exprimarea trăirilor prin desen, colaj sau mimică

Îmbogățirea vocabularului emoțional și exprimarea stărilor afective în limbaj personalizat

2. OBIECTIVE OPERAȚIONALE

La finalul activității, elevii vor fi capabili să:

Identifice și recunoască minimum trei emoții fundamentale (O1)

Asocieze o culoare sugestivă fiecărei stări emoționale (O2)

Exprime vizual (prin desen sau colaj) o emoție proprie (O3)

Comunice, verbal sau nonverbal, propria stare afectivă (O4)

3. METODE ȘI TEHNICI UTILIZATE

Povestire ilustrată cu suport vizual
Conversație dirijată și brainstorming
Joc de rol / mimică emoțională
Desen tematic / colaj expresiv
Activitate cu „cubul emoțiilor”

4. MATERIALE ȘI RESURSE DIDACTICE

Cartonașe colorate (galben – bucurie, albastru – tristețe, roșu – furie, verde – liniște etc.)
Planșe cu fețe emotive ilustrate
Oglinzi de mână pentru observarea mimicii
Cubul emoțiilor (cu expresii faciale diferite pe fețe)
Foaie A4, creioane colorate, lipici, reviste decupabile
Proiector / imagini sugestive legate de stări afective

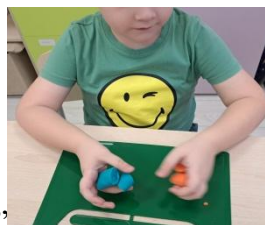
5. STRUCTURA LECȚIEI

● I. Introducere și organizare (5 min)

Salutul și crearea unui climat emoțional sigur
Prezentarea temei în limbaj accesibil: „Astăzi vom învăța cum putem arăta ceea ce simțim în interior – prin culori, fețe și imagini.”

● II. Captarea atenției (5 min)

Se prezintă două imagini contrastante: copil vesel și copil trist
Întrebări dirijate: „Cum crezi că se simte?”, „Ai fost și tu așa?”

Introducerea temei lecției: „EMOȚIILE ȘI CULORILE”

● III. Activitatea principală (25 min)

Etapa 1: Alegerea emoției proprii
Elevii aleg un cartonaș colorat care reflectă starea lor actuală
Lipesc cartonașul pe un panou colectiv sub imaginea feței corespunzătoare (fericit, trist etc.)

Etapa 2: Jocul cu cubul emoțiilor

Fiecare elev aruncă cubul și mimează emoția „căzută”

Se discută ce culoare s-ar potrivi acelei stări

Etapa 3: Activitate practică – „Desenează cum te simți”

Elevii desenează sau creează un colaj care exprimă o emoție personală

Lucrările sunt prezentate și afișate pe „Panoul emoțiilor clasei”

● IV. Reflecție și încheiere (5 min)

Discuție de final:

„Ce ai simțit în timpul activității?”

„Ce ți-a plăcut cel mai mult?”

Aprecieri individuale și încurajare: aplauze, simboluri vizuale pozitive

Învățarea expresiilor: „Astăzi m-am simțit...”, „Culoarea mea azi este...”

6. FORME DE EVALUARE

Observarea implicării active și a reacțiilor emoționale

Răspunsuri orale / gestuale la întrebările profesorului

Calitatea exprimării emoției prin culoare și desen

Participarea la jocurile și activitățile propuse

7. ADAPTĂRI PENTRU ELEVII CU CES

Utilizarea de imagini mari și expresive pentru sprijin vizual

Sprijin verbal simplificat, instrucțiuni pe pași

Timp suplimentar și pauze de reglare emoțională

Exprimare permisă prin gest, desen, alegere de culoare

Feedback pozitiv imediat, încurajare constantă

8. VALORIFICAREA SCHIMBULUI ERASMUS+

Ilustrare practică a metodelor de dezvoltare emoțională la elevii cu CES

Promovarea materialelor multisenzoriale și vizuale

Demonstrarea unei lecții adaptate diferențiat, cu accent pe incluziune

Crearea de contexte colaborative pentru schimb de bune practici între cadre didactice din diferite sisteme educaționale

9. BIBLIOGRAFIE

Goleman, D. (2008). *Inteligența emoțională*. București: Curtea Veche Publishing

Stan, E. (2011). *Educația copiilor cu cerințe educaționale speciale*. Editura Didactică și Pedagogică

Cerghit, I. (2008). *Metode de învățământ*. București: Editura Didactică și Pedagogică

www.teachstarter.com – resurse grafice și fișe tematice

PROIECT DE LECȚIE

Profesor: Marcu Gratiela Alina

C.S.E.I. PAUL POPESCU NEVEANU

Titlul lecției: *"Emoțiile și culorile – Descoperim cum ne simțim!"*

Durata: 45 de minute

Nivel: Învățământ primar – copii cu CES

Cadru: Activitate demonstrativă în cadrul Job Shadowing Erasmus+

1. DATE GENERALE

Instituția: C.Ș.E.I. PAUL POPESCU NEVEANU TIMISOARA

Cadru didactic: Marcu Gratiela Alina

Clasa: I–IV (elevi cu CES)

Disciplină: Dezvoltare personală / Arte vizuale și abilități practice

Tipul lecției: Lecție interactivă – formativă, cu scop de dezvoltare socio-emoțională

2. COMPETENȚE VIZATE

Competențe generale

Dezvoltarea capacității de exprimare a emoțiilor prin mijloace artistice

Recunoașterea și exprimarea emoțiilor de bază (bucurie, tristețe, furie, frică)

Competențe specifice

Identificarea emoțiilor în funcție de culoare, mimică și gesturi

Utilizarea culorilor pentru exprimarea trăirilor interioare

Dezvoltarea vocabularului emoțional

3. OBIECTIVE OPERAȚIONALE

La finalul lecției, elevii vor fi capabili să:

Recunoască 3–4 emoții de bază (O1)

Asocieze culori cu emoții (O2)

Deseneze o stare emoțională folosind culori și expresii faciale simple (O3)

Comunice cum se simt, verbal sau nonverbal (O4)

4. METODEDE ȘI TEHNICI DIDACTICE

Conversația dirijată

Joc de rol

Povestire cu suport vizual

Brainstorming

Desen liber / colaj

Metoda cubului cu fețe emoționale

5. MIJLOACE DIDACTICE

Cartonașe colorate (galben – bucurie, albastru – tristețe, roșu – furie, verde – liniște etc.)

Planșe cu fețe expresive

Oglinzi mici (pentru mimică)

Foaie A4, culori, lipici, reviste

Cubul emoțiilor

Proiector / imagini sugestive

6. DESFĂȘURAREA LECȚIEI

I. Moment organizatoric (5 min)

Salutul și stabilirea atmosferei de siguranță

Prezentarea temei lecției într-un limbaj accesibil

II. Captarea atenției (5 min)

Se arată o imagine cu o față veselă și una tristă.

Întrebări: „Cum crezi că se simte acest copil?” – se folosesc pictograme și gesturi.

Se introduce conceptul: „Astăzi vom învăța despre **EMOȚII** și **CULORI**!”

III. Desfășurarea activității (25 min)

Asocierea emoției cu o culoare

Elevii aleg un cartonaș colorat care exprimă cum se simt.

Îl lipesc pe o planșă comună sub chipul corespunzător (față veselă, tristă etc.).

Joc cu cubul emoțiilor

Elevii aruncă cubul și mimează fața emoției căzute, apoi spun ce culoare cred că se potrivește.

Activitate practică: Desenăm emoția noastră

Elevii desenează sau decupează din reviste imagini care reflectă cum se simt azi.

Lucrările sunt afișate pe „Panoul Emoțiilor Clasei”.

IV. Reflectarea și feedback (5 min)

Întrebări de final:

„Ce emoție ai simțit azi?”

„Ce ți-a plăcut cel mai mult din activitate?”

Aplauze pentru fiecare elev și feedback pozitiv.

7. FORME DE EVALUARE

Observarea comportamentului și implicării

Răspunsuri orale

Calitatea asocierii între emoție și culoare

Participarea la activități practice

8. ADAPTĂRI PENTRU ELEVII CU CES

Limbaj simplificat și vizual

Repetiție și modelare prin exemplu

Timp suplimentar la activități

Feedback imediat și încurajator

Posibilitatea exprimării nonverbale (gesturi, mimică, culori)

9. VALORIFICAREA SCHIMBULUI ERASMUS+

Profesorii parteneri pot observa tehnici de lucru cu elevii CES

Se promovează incluziunea și metode inovative

Se încurajează colaborarea transnațională în educația specială

BIBLIOGRAFIE

Goleman, D. (2008). *Inteligența emoțională*. București: Curtea Veche Publishing.

Stan, E. (2011). *Educația copiilor cu cerințe educaționale speciale*. Editura Didactică și Pedagogică.

Cerghit, I. (2008). *Metode de învățământ*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

www.teachstarter.com – fișe tematice și materiale vizuale pentru dezvoltarea emoțională

Proiect de activitate
prof. Mohan Crăciunița

Instituția: Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „P.P.Neveanu”, Timișoara

Cadre didactice: Mohan Crăciunița, Ivanescu Gabriela, Marcu Grațela

Disciplina: Terapii și programe de intervenție

Clasa: CP-VIII DMS,

Durata: 45 min

Loc: Sala polisenzorială

Tema: Repetarea culorilor și dezvoltarea emoțiilor

Tipul activității: *Activitate multisenzorială integrată (percepție senzorială, comunicare, exprimare emoțională)*

Scopul activității:

-Dezvoltarea percepției vizuale și tactile a culorilor și recunoașterea, exprimarea și gestionarea emoțiilor printr-o experiență multisenzorială în sala polisenzorială.

Obiective operaționale:

Elevii vor putea:

- Recunoaște și denumi culorile de bază (roșu, galben, albastru, verde, portocaliu, violet) prin stimuli vizuali și tactili;
- Identifica și exprima emoțiile de bază (bucurie, tristețe, frică, furie) folosind cuvinte și mimică;
- Experimenta și diferenția senzații senzoriale prin elemente luminoase, tactile și sonore din sala polisenzorială;
- Colabora și comunica în echipă prin activități de grup.

Materiale și resurse:

Lumini colorate (lampă LED cu filtre colorate)

Texturi diferite pe materiale tactile (bureți, materiale moi, textile colorate)

Obiecte colorate (bile, păpuși, jucării)

Difuzor pentru sunete ambientale și muzică relaxantă

Oglindă pentru mimică facială

Fise cu imagini reprezentând emoții și culori

Jocuri interactive digitale

Desfășurarea activității

-Momentul I – Primirea și relaxarea (5 min)

Intrarea în sala polisenzorială, așezare confortabilă.

Pornirea unei muzici liniștitoare.

Scurtă activitate de respirație și relaxare ghidată pentru calmare și concentrare.

-Momentul II – Repetarea culorilor (15 min)

Se aprind pe rând lumini colorate (roșu, galben, albastru etc.) și elevii denumesc culoarea.

Se oferă obiecte tactile colorate pe care elevii le ating și asociază cu lumina.

Joc: „Găsește obiectul roșu!” – elevii caută în cutie obiecte corespunzătoare culorii aprinse.

Activitate pe echipe: grupuri mici primesc culori și trebuie să le arate și să spună o propoziție despre un obiect de aceea culoare.

-Momentul III – Dezvoltarea emoțiilor (20 min)

Se afișează imagini cu fețe care exprimă emoții (bucurie, tristețe, frică, furie).

Elevii imitând mimica în fața oglinzii.

Discuție simplă: „Ce te face fericit?”, „Ce te face trist?”.

Joc senzorial: asocierea culorilor cu emoții (de ex. roșu = furie, galben = bucurie). Se aprind lumini

-Momentul IV-Încheiere

- Relaxare și revenire la calm cu câteva exerciții de respirație sau mișcări lente.

- Mulțumim copiilor pentru participare și implicare.

Adaptări:

- Pentru copiii mai timizi, încurajăm participarea lor oferindu-le roluri mai puțin centrale la început, ajustăm dificultatea în funcție de nivelul de abilitate al grupului.

Evaluare:

- Observarea directă a implicării și cooperării copiilor.

- Feedback verbal de la copii despre experiența lor.

- Evaluarea abilităților de observație prin succesul îndeplinirii sarcinilor.

Proiect de activitate
prof. Mohan Crăciunița

Instituția: Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „P.P.Neveanu”, Timișoara

Cadrul didactic: Mohan Crăciunița

Disciplina: Terapii și programe de intervenție

Clasa: I DMS,

Durata: 45 min

Tema: Câinele – prietenul omului

Tipul activității: *Consolidare de cunoștințe / Activitate integrată (Cunoașterea mediului + Comunicare + Dezvoltare personală)*

Scopul activității:

Dezvoltarea cunoștințelor despre animalele domestice, în special câinele, precum și a abilităților de comunicare, exprimare orală și motricitate fină.

Obiective operaționale:

Elevii vor fi capabili:

- Să recunoască imaginea câinelui dintre alte animale domestice (O1);
- Să numească părți ale corpului câinelui (O2);
- Să identifice sunetul specific câinelui (latrătul) (O3);
- Să asocieze imaginea cuvântului scris „câine” (O4);
- Să coloreze/deseneze imaginea unui câine (O5);
- Să participe activ la un joc interactiv pe tabla inteligentă (O6).

Resurse materiale:

Tabla interactivă + laptop

Jocuri Wordwall („Alege imaginea corectă”, „Perechi imagine-cuvânt”, „Spune cine sunt”)

Imagini cu animale domestice

Fișe de lucru: desen de colorat cu un câine, fișă cu părți ale corpului

Creioane colorate, carioci

Sunete înregistrate ale animalelor (mp3)

Desfășurarea activității

Momentul I – Captarea atenției (5-7 min)

Se redă un sunet audio cu lătratul unui câine.

Întrebări: „Ce ați auzit?”, „Cine face așa?”

Se afișează pe tabla interactivă imaginea unui câine și se discută: „Unde am mai văzut un câine?”, „Aveți un câine acasă?”

Momentul II – Anunțarea temei și obiectivelor (2-3 min)

„Astăzi vom vorbi despre un animal domestic foarte iubit de oameni: câinele. Vom afla cum arată, ce face, ce mănâncă și ne vom juca.”

Momentul III – Desfășurarea activității (25 min)

Prezentare și conversație dirijată (8 min)

Se afișează pe tabla inteligentă imagini cu câini de diferite rase.

Se prezintă părțile corpului: cap, ochi, urechi, coadă, labe.

Se discută despre ce mănâncă, unde stă (cușcă), cum ne jucăm cu el.

Joc interactiv Wordwall (7 min)

Jocuri pe tabla interactivă, în funcție de nivel:

„Alege imaginea corectă” – elevul alege imaginea „câine” dintre alte animale.

„Potrivește imaginea cu cuvântul” – imagine și eticheta „câine”.

„Cine sunt eu?” – se redă un sunet, iar elevii identifică animalul.

Activitate practică – fișe de lucru (10 min)

Fiecare elev primește o fișă de colorat cu un câine + o fișă de asociere (trasează linia între imagine și cuvânt: câine, coadă, labă).

Suport individualizat pentru elevii cu dificultăți.

Momentul IV – Consolidare și evaluare (5-7 min)

Recapitulare interactivă: „Ce animal am învățat azi?”, „Ce sunet face?”, „Unde trăiește?”

Joc de mișcare: elevii imită cum merge un câine sau cum latră.

Aplauze și feedback pozitiv pentru participare.

Adaptări:

- Pentru copiii mai timizi, încurajăm participarea, ajustăm dificultatea în funcție de nivelul de abilitate al grupului.

Evaluare:

- Observarea directă a implicării și cooperării copiilor.
- Feedback verbal prin răspunsuri orale la întrebări.
- Evaluarea abilităților de observație prin succesul îndeplinirii sarcinilor.
- Gradul de autonomie și implicare în jocurile Wordwall.

6. Impactul experienței

Mobilitatea de tip job-shadowing desfășurată în Ostrava a avut un impact semnificativ, atât la nivel personal și profesional pentru participante, cât și la nivel instituțional și comunitar. Beneficiile sale nu se limitează la perioada mobilității, ci se extind pe termen mediu și lung, contribuind la dezvoltarea durabilă a calității educației în școala de origine.

☀ Impact personal și profesional

La nivel personal, mobilitatea ne-a consolidat încrederea în propria activitate și ne-a adus un plus de motivație și deschidere profesională. Ne-am întors din mobilitate cu un bagaj consistent de cunoștințe, idei și inspirație. Contactul direct cu un alt sistem educațional ne-a stimulat reflecția profesională, ne-a confirmat bunele practici deja aplicate și ne-a oferit soluții concrete pentru provocările din propria activitate.

În calitate de participante la mobiliate, ne-am dezvoltat:

- competențele pedagogice și de planificare didactică;
- încrederea în utilizarea tehnologiilor educaționale;
- deschiderea către colaborarea internațională și învățarea pe tot parcursul vieții.

Impact instituțional

La nivelul comisiei metodice, participarea la această mobilitate a contribuit la diversificarea activităților, la introducerea unor practici noi și la inițierea de activități colaborative interclase.

La nivel instituțional, experiența a stimulat dorința altor cadre didactice de a accesa programe Erasmus+, a încurajat internaționalizarea școlii și dezvoltarea unei culturi organizaționale bazate pe învățare continuă prin:

- îmbunătățirea calității actului didactic prin diseminarea metodelor moderne observate;
- dezvoltarea unei culturi organizaționale orientate spre inovație, reflecție și colaborare;
- stimularea interesului pentru formare continuă în rândul colegilor;
- consolidarea dimensiunii europene a școlii, prin deschiderea către noi parteneriate internaționale.

Astfel, întreaga comunitate educațională beneficiază de pe urma acestei mobilități, într-un proces de învățare colaborativă și dezvoltare instituțională durabilă.

Mobilitatea de tip job-shadowing desfășurată în Ostrava a avut un impact semnificativ, atât la nivel personal și profesional pentru participante, cât și la nivel instituțional și comunitar. Beneficiile sale nu se limitează la perioada mobilității, ci se extind pe termen mediu și lung, contribuind la dezvoltarea durabilă a calității educației în școala de origine.

7. Strategii de diseminare și multiplicare

Cele trei cadre didactice participante s-au întors din mobilitate cu un bagaj consistent de cunoștințe, idei și inspirație. Contactul direct cu un alt sistem educațional le-a stimulat reflecția profesională, le-a confirmat bunele practici deja aplicate și le-a oferit soluții concrete pentru provocările din propria activitate.

Participarea la mobilitățile Erasmus+, inclusiv la activitatea de job shadowing desfășurată în Republica Cehă, a reprezentat nu doar un prilej de învățare profesională, ci și o oportunitate de a crea un impact real în comunitatea educațională locală și internațională. Diseminarea activităților a început chiar din timpul mobilității, prin publicarea zilnică a unor materiale vizuale și informative pe pagina de Facebook dedicată acreditării Erasmus a C.Ș.E.I. „Paul Popescu Neveanu”, asigurând astfel o transparență constantă și o conexiune directă cu colegii, părinții și partenerii școlii.

Ulterior întoarcerii în țară, rezultatele mobilității au fost prezentate în cadrul Consiliului de Administrație și în Consiliul Profesoral, urmând organizarea unor workshopuri aplicative în cadrul tuturor comisiilor metodice. Aceste sesiuni au avut ca scop principal transferul de bune practici și integrarea noilor cunoștințe în activitățile curente ale cadrelor didactice. Un accent special s-a pus pe colaborarea transdisciplinară, pe metodele de predare incluzive observate și pe sprijinirea elevilor cu cerințe educaționale speciale prin tehnici inovatoare.

Pentru a asigura un transfer sustenabil al experienței dobândite, a fost inițiat și redactat un **ghid metodologic** ce cuprinde modele de activități, planuri de lecție, fișe de observație pedagogică și recomandări practice adaptate pentru învățământul special. Ghidul va fi publicat în format electronic și va fi distribuit în rețeaua eTwinning și în cadrul evenimentelor de formare locală și județeană. Scopul acestuia este de a oferi colegilor

instrumente concrete și eficiente pentru adaptarea demersului educațional la nevoile individuale ale elevilor.

Elevii au fost implicați activ în activități educaționale inspirate din modelul ceh observat în timpul mobilității, iar produsele rezultate – postere, desene, prezentări – au fost valorificate în expoziții locale și în cadrul unor evenimente online. În luna octombrie, experiența a fost diseminată în cadrul evenimentului #ErasmusDays, iar în luna mai, în cadrul Simpozionului Internațional „Teorie și practică în educația incluzivă”, printr-un articol de specialitate și o prezentare susținută în fața comunității academice și educaționale.

Pe parcursul întregului an, comunicarea rezultatelor a fost menținută activă prin articole în presă, afișaje fizice și virtuale, dar și prin crearea unui ghid metodologic înregistrat cu ISBN, care sintetizează lecțiile învățate și bunele practici identificate. Toate aceste acțiuni au contribuit la consolidarea dimensiunii europene a școlii, la creșterea vizibilității proiectelor Erasmus+ și la stimularea interesului cadrelor didactice pentru participarea activă în astfel de inițiative valoroase.

Prin aceste măsuri, mobilitatea nu rămâne un eveniment izolat, ci devine o resursă valoroasă de învățare, dezvoltare și transformare pe termen lung, consolidând profilul european al școlii și misiunea sa de a oferi o educație de calitate, adaptată vremurilor actuale.

Mobilitatea de tip job-shadowing desfășurată la *Základní škola a Mateřská škola* din Ostrava a reprezentat mai mult decât o experiență de observare: a fost o veritabilă oportunitate de învățare, dezvoltare și conectare europeană. Prin participarea activă la activitățile desfășurate în cadrul școlii cehe, cadrele didactice implicate au acumulat cunoștințe valoroase, au descoperit metode inovatoare și au construit punți reale între două sisteme educaționale care, deși diferite, împărtășesc valori comune: calitate, echitate, incluziune.

Această mobilitate confirmă rolul esențial al programului Erasmus+ în modernizarea educației și în formarea continuă a profesorilor. Rezultatele obținute vor fi valorificate nu doar în plan personal și profesional, ci vor contribui în mod direct la creșterea calității actului educațional în școala noastră și la consolidarea unui mediu de învățare deschis, colaborativ și centrat pe nevoile elevilor.

Privim această experiență nu ca pe un final, ci ca pe un nou început, care ne inspiră să continuăm să învățăm, să inovăm și să colaborăm – împreună, în spiritul valorilor europene.

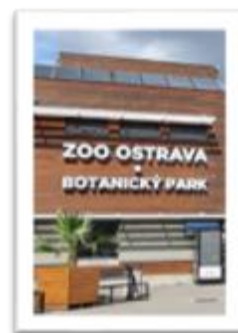

8. Experiența și dezvoltarea culturală

Mobilitatea Erasmus+ nu se rezumă doar la activități educaționale sau profesionale, ci înseamnă și o extraordinară oportunitate de dezvoltare culturală. Aceste experiențe nu sunt doar informative, ci și profund formative: ele ne ajută să simțim legătura dintre trecut și prezent, să apreciem diversitatea culturală și să devenim mai conștienți de importanța patrimoniului european. Astfel, prin descoperirea patrimoniului cultural în timpul mobilității, Erasmus+ transformă fiecare călătorie într-o lecție vie de istorie, artă și identitate europeană.

Activitatea culturală din prima zi a mobilității s-a desfășurat într-un cadru natural deosebit – Grădina Zoologică și Parcul Botanic din Ostrava. Această vizită a oferit participanților o introducere captivantă în diversitatea naturală a regiunii și a reprezentat un prilej de reflecție asupra valorii educației ecologice și a relației dintre om și natură.

Grădina zoologică, una dintre cele mai mari și moderne din Cehia, adăpostește o varietate impresionantă de specii de animale din întreaga lume, într-un cadru care pune accent pe bunăstarea acestora și pe conservarea biodiversității. Pe lângă componenta recreativă, vizita a stimulat interesul pentru educația non-formală, oferind exemple concrete de amenajare tematică, panouri informative accesibile și activități interactive pentru vizitatori de toate vârstele, inclusiv pentru copiii cu cerințe educaționale speciale.

Parcul botanic, integrat armonios în spațiul grădinii zoologice, a completat experiența cu o incursiune în lumea plantelor locale și exotice. A fost un exemplu de spațiu educațional alternativ, care îmbină estetica peisagistică cu scopul formativ, încurajând observarea, explorarea senzorială și învățarea în aer liber.

Această activitate a contribuit la dezvoltarea dimensiunii culturale și ecologice a mobilității, subliniind rolul educației în context non-formal și evidențiind potențialul unor astfel de spații în sprijinirea învățării adaptate nevoilor diverse ale elevilor.

A doua zi a mobilității a fost dedicată descoperirii celor mai reprezentative obiective culturale ale orașului Cracovia, localitate cu un farmec aparte, unde fiecare colț de stradă păstrează urmele unui trecut glorios și ale unei culturi vibrante. Cu o istorie de peste o mie de ani, fosta capitală

regală a Poloniei impresionează prin patrimoniul său arhitectural, bogăția muzeelor și atmosfera europeană autentică.

Piața Centrală (Rynek Główny), una dintre cele mai mari piețe medievale din Europa, a fost punctul de plecare în această incursiune culturală. Aici se află **Sukiennice – Hala postăvarilor**, o clădire-simbol a Cracoviei. Inițial un târg medieval de textile și postavuri, Hala a devenit de-a lungul secolelor un centru important al comerțului internațional. Astăzi, găzduiește un târg artizanal cu suveniruri tradiționale și lucrări de artă poloneze, precum și o galerie de artă națională la etaj, oferind vizitatorilor o experiență culturală completă – de la meșteșuguri autentice la artă clasică.

Un moment cu o puternică încărcătură emoțională l-a constituit vizita la **Fabrica lui Oskar Schindler**, transformată în muzeu. Expoziția documentează viața în Cracovia în timpul ocupației naziste și prezintă povestea salvatorului a peste o mie de evrei. Spațiul muzeal este conceput interactiv, cu reconstrucții autentice și mărturii emoționante, stimulând reflecția asupra memoriei istorice și valorilor umane.

În continuare, am urcat pe **Kościuszko Mound**, un monument simbolic ridicat în onoarea eroului național Tadeusz Kościuszko. De pe colină se deschide o panoramă spectaculoasă asupra orașului, oferind un moment de reculegere și apreciere a patrimoniului natural și cultural.

Această zi a contribuit semnificativ la înțelegerea complexității istorice a regiunii și a rolului educației culturale în dezvoltarea conștiinței europene.

A treia zi a mobilității a fost dedicată unei experiențe profunde și tulburătoare: vizita la fostul lagăr de concentrare și exterminare **Auschwitz-Birkenau**, aflat pe lista patrimoniului mondial UNESCO și transformat astăzi într-un complex muzeal și memorial al victimelor Holocaustului.

Auschwitz nu este doar un loc istoric, ci un simbol universal al suferinței, al intoleranței și al pierderii umanității. Vizita a început cu turul ghidat al lagărului Auschwitz I, unde participanții au putut vedea barăcile, camerele de detenție, obiectele personale ale prizonierilor și numeroase mărturii autentice care documentează atrocitățile comise în timpul regimului nazist.

A urmat deplasarea la **Birkenau (Auschwitz II)** – un spațiu vast, care păstrează ruinele crematoriilor, turnurile de pază și liniile de tren pe care soseau prizonierii. Dimensiunea fizică și tăcerea locului au avut un impact emoțional profund asupra participanților, generând reflecții sincere asupra memoriei colective, a responsabilității morale și a importanței educației împotriva urii și discriminării. Această experiență, deși dureroasă, a oferit un cadru de învățare esențial, aducând în prim-plan lecții de istorie, empatie și responsabilitate civică. Vizita la Auschwitz-Birkenau rămâne un reper de neuitat în traseul cultural și uman al mobilității.

Ziua a patra a mobilității a adus în prim-plan două repere culturale esențiale pentru înțelegerea istoriei și identității regiunii Ostrava.

Vizita a început la **Castelul Silesian din Ostrava**, un monument istoric ce reflectă evoluția arhitecturală și socială a regiunii din Evul Mediu până în prezent. Castelul găzduiește expoziții permanente și temporare dedicate istoriei Sileziei, vieții cotidiene de odinioară și tradițiilor locale. Atmosfera elegantă, dar accesibilă, a oferit participanților un cadru de explorare culturală plăcut și educativ, punând în valoare moștenirea multiculturală a zonei.

În continuare, grupul a vizitat **Muzeul Minier Landek Park**, cel mai mare muzeu de profil din Cehia. Aflat pe un fost sit minier autentic, muzeul le-a oferit participanților ocazia de a pătrunde în subteran, de a vedea echipamente originale și de a înțelege condițiile grele de muncă ale minerilor. Experiența a fost completată de explicații interactive și prezentări tematice care au ilustrat rolul mineritului în dezvoltarea economică și socială a regiunii Ostrava.

Această zi a îmbinat armonios patrimoniul istoric cu cel tehnologic, oferind o perspectivă complexă asupra unei regiuni modelate de tradiții, muncă și reziliență comunitară.

Ultima zi a mobilității a fost rezervată explorării capitalei Cehiei – **Praga**, un oraș cu un farmec aparte, supranumit adesea „orașul de aur” sau „inima Europei”. Încărcată de istorie, artă și simbolism, Praga oferă vizitatorilor o experiență culturală complexă și profundă.

Traseul a inclus repere esențiale precum **Castelul din Praga**, **Podul Carol**, **Catedrala Sf. Vitus**, **Orașul Vechi** cu faimosul ceas astronomic, și străduțele pitorești ale cartierului Malá Strana. Arhitectura gotică, barocă și art nouveau a oferit un adevărat spectacol vizual, iar atmosfera cosmopolită a orașului a completat experiența cu un sentiment de deschidere și apartenență europeană.

Vizita la Praga a reprezentat o încununare a întregii mobilități, prin contactul cu un oraș simbol al culturii central-europene, al diversității și al dialogului intercultural. A fost o zi în care istoria, arta și spiritualitatea s-au împletit într-un mod autentic, lăsând o amprentă puternică asupra noastră.

În drumul de întoarcere spre Timișoara, participanții au făcut un scurt popas în **Viena**, capitala Austriei și unul dintre cele mai importante centre culturale ale Europei. Deși timpul a fost limitat, orașul imperial a reușit să impresioneze prin eleganță, rafinament și atmosferă cosmopolită.

Plimbarea prin centrul istoric – cu repere precum **Catedrala Sf. Ștefan**, **Palatul Hofburg** și bulevardul **Ringstraße** – a oferit o ultimă doză de inspirație culturală. Chiar și o simplă promenadă pe străzile vieneze a devenit o lecție vie de istorie, arhitectură și identitate europeană.

Această oprire a fost o completare simbolică și emoțională a întregii mobilități – o punte între estul și vestul Europei, între experiență și reflecție, între drum și reîntoarcere. A reprezentat nu doar o tranziție geografică, ci și una interioară: de la călător la purtător de sensuri culturale.

Erasmus+ transformă fiecare călătorie într-o lecție vie de istorie, artă și identitate europeană!

9. Bibliografie

- Banks, J. A. (2015). *Cultural diversity and education: Foundations, curriculum, and teaching*. Pearson Education.
- Beck, A. M., & Katcher, A. H. (2003). *Between pets and people: The importance of animal companionship*. Purdue University Press.
- Booth, T., & Ainscow, M. (2011). *Index for inclusion: Developing learning and participation in schools*. Centre for Studies on Inclusive Education (CSIE).
- Byram, M. (1997). *Teaching and assessing intercultural communicative competence*. Multilingual Matters.
- Comisia Europeană. (2023). *Ghidul Programului Erasmus+ 2023*. Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene.
- Delors, J. (1996). *Educația: Comoara ascunsă*. Editura UNESCO.
- Fine, A. H. (Ed.). (2019). *Handbook on animal-assisted therapy: Foundations and guidelines for animal-assisted interventions* (4th ed.). Academic Press.
- Fullan, M. (2007). *The new meaning of educational change* (4th ed.). Teachers College Press.
- Grandin, T. (2011). *The way I see it: A personal look at autism and Asperger's* (2nd ed.). Future Horizons.
- Hattie, J. (2012). *Visible learning for teachers: Maximizing impact on learning*. Routledge.
- Knight, J. (2004). *Internationalization of higher education: A conceptual framework*. Greenwood Publishing Group.
- Levinson, B. M. (1972). *Pet-oriented child psychotherapy*. Charles C. Thomas Publisher.
- Mezirow, J. (1991). *Transformative dimensions of adult learning*. Jossey-Bass Publishers.
- Nurenberg, J. Y., & Schleifer, S. J. (2004). *Animal-assisted therapy and activities: A study, resource guide and bibliography for the use of companion animals in selected therapies*. Vantage Press.
- Serpell, J. (1996). *In the company of animals: A study of human-animal relationships*. Cambridge University Press.

Cofinanțat prin
programul Erasmus+
al Uniunii Europene

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă
"PAUL POPESCU NEVEANU"
Timișoara, str. Titu Maiorescu 2-6

UNESCO. (2020a). *Inclusion and education: All means all. Raport global privind educația 2020*. UNESCO Publishing.

UNESCO. (2020b). *Education for sustainable development: A roadmap*.
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000374802>

Resurse online

Erasmus+ România. (n.d.). *Programul Erasmus+ în România*. <https://erasmusplus.ro>

European Commission. (n.d.). *Erasmus+ programme*.
<https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus>

European School Education Platform. (n.d.). *Your gateway to European school education*. <https://school-education.ec.europa.eu>

eTwinning. (n.d.). *The community for schools in Europe*. <https://www.etwinning.net>